

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90   **F** (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl   **I** www.waterschaprivierenland.nl
Bank 63.67.57.269

**Waterschap
Rivierenland**

F.H.Dolmans
Heiveldweg 6
6603KR Wijchen

VERZONDEN 26 OKT. 2011

Datum: 24 oktober 2011
Ons kenmerk: 201135048/166166
Onderwerp: Hatertse vennengebied, conclusies monitoring brief

Uw kenmerk:

Behandeld door: J.J.Th.Gianotten
Doorkiesnummer / e-mail:
(0344) 6492 64 /
j.gianotten@wsrl.nl

Geachte heer Dolmans,

In uw mail van 18 oktober hebt u gevraagd welke conclusie het waterschap trekt uit de analyse van de monitoringsresultaten van de grondwaterstand in het vennen gebied. Dit naar aanleiding van de, in onze monitoringsbrief genoemde, resultaten uit de analyse van de beschikbare waarnemingen.

Het gaat om de volgende resultaten zoals die verwoord zijn in onze monitorings brief:

- het gebied als geheel is op basis van de metingen in de periode 2000-2007 niet natter of droger geworden ten opzichte van de periode 1992-2000. Wel lijkt het erop dat de gemeten grondwaterstanden in de zomers na 2000 wat lager zijn dan op basis van de neerslag en verdamping verwacht wordt. Op lokaal niveau zijn hier en daar wel veranderingen opgetreden, maar deze veranderingen zijn tijdelijk of beperkt qua omvang;
- in de metingen is geen effect zichtbaar van de beperkte bosvorming die reeds heeft plaatsgevonden of van de opzet van de stuw bij Grave (en het Maas-Waalkanaal).

In uw mail trekt u hier de volgende conclusies uit:

- Het verdrogings probleem wordt niet aangetoond.
- De bosvorming heeft geen effect op de verdroging.

Het is wellicht te wijten aan een te beknopte toelichting in onze brief, maar wij kunnen uw conclusies niet delen. Uw conclusies worden niet ondersteund door de analyse van de monitoringsresultaten en zijn daarmee onjuist.

Dit vraagt om een nadere toelichting.

- De verdroging van het Vennengebied is al veel eerder ontstaan dan de periode die hier is beschouwd (1992-2007). In het gebiedsplan en de landschapsvisie is de geschiedenis van het gebied beschreven. Hieruit kan worden opgemaakt dat met name in de periode 1910 - 1930 (graven van sloten, ontginning en bosaanplant) en de periode 1960-1980 (ruilverkaveling) maatregelen zijn genomen waardoor het gebied verdroogd is. Met de toenemende ontwikkeling van het bos is de verdamping van vocht uit het gebied evenals de verdroging steeds verder toegenomen. In 1992 was het bos al volgroeid. Verdroging van natuur is ook wat complexer dan alleen een hoogste en laagste grondwaterstand. Het gaat daarbij ook om het verloop van het water in bodem en ven door het jaar heen. In het gebiedsplan is duidelijk aangetoond dat er sprake is van ernstige verdroging (schade) van de natuur.

De periode die nu is beschouwd (1992-2007) is niet bedoeld voor het aantonen van verdroging, maar voor het vastleggen van de nulsituatie.

- De monitoringsbrief is gericht op het monitoren van grondwater, vooral met het oog op vernattings schade.
- Om de situatie van de natuur mee te nemen moet behalve naar peilbuizen ook naar het oppervlaktewater van de vennen, het verloop door het jaar heen en naar de waterkwaliteit worden gekeken. In het achtergrondrapport wordt daar wel aandacht aan besteed. Voor een goede monitoring op verdroging van natuur moet echter ook de vegetatieontwikkeling worden betrokken. De monitorings brief gaat hier niet over, Staatsbosbeheer gaat dit monitoren, niet het Waterschap.

Dat het effect van boskap niet is terug te zien is in de metingen van het totale gebied mag niet worden omgedraaid met de conclusie dat boskap geen effect zou hebben op de verdroging van de vennen.

- De meeste vennen liggen boven het grondwater. Het effect op deze vennen wordt dus niet geregistreerd door de gemeten peilbuizen.
- De oppervlakte van 5 ha is, voor het vaststellen van invloed op het grondwater, betrekkelijk klein. Ook de periode van enkele jaren sinds de kap is feitelijk te kort om nu al betrouwbare conclusies te kunnen trekken. Ter plaatse van de 5 ha boskap is geen peilbuis aanwezig. In de meest nabijgelegen peilbuis B46A0823-1 is een verhoging van de grondwaterstanden af te lezen (voor de Gemiddeld Laagste Grondwaterstand tot 17 cm hoger). In andere peilbuizen komen dit soort variaties ook voor, zowel naar boven als naar beneden. Pas na een langere reeks van jaren kun je conclusies trekken over een directe relatie met de boskap.

Kortom voor de conclusies die u trekt is de monitorings brief niet bedoeld geweest. Wij delen uw conclusies dan ook niet.

Dat er sprake is van ernstig verdroogde natuur is helder vastgesteld in het gebiedsplan.

Dat de omvorming van (naald)bos naar heide een effectieve maatregel is tegen de verdroging van het vennengebied is eveneens in dit gebiedsplan vastgesteld en hier gedegen onderbouwd.

De huidige meetgegevens leveren tot nu toe slechts een bevestiging van het gebiedsplan.

Voor ons als waterschap zien wij dan ook geen enkele aanleiding om ons beleid en onze inzet naar aanleiding van deze meetgegevens bij te stellen.

Wij betreuren het dat u door onze informatief bedoelde brief op het verkeerde been bent gezet.

Hoogachtend,
namens het college van dijkgraaf en heemraden
de projectleider van Waterschap Rivierenland,

J.J.Th. Gianotten

P.S. Wij verzoeken u vriendelijk bij verdere correspondentie bovenvermeld kenmerk te vermelden, zodat wij uw brief sneller kunnen beantwoorden.

Bijlage(n): geen
Afschrift: Archief (inclusief bijlagen)